

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S4

Beslutande	Föredragande	Justerat
Vicelanråd Camilla Gunell	Vattenbiolog Mikael Wennström	Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 81

Anhållan om förlängning av
spridningstiden för stallgödsel.

ÅLR 2019/8013

175 S4

Ålands Producentförbund anhöll 15.10.2019 om förlängning av sista datum för spridning av stallgödsel till 30 november 2019. Man hänvisar i sin anhållan till att hela september och första halvan av oktober varit mycket regnig. Det har medfört att många jordbrukare blivit försenade med skördarbetet. Man framhåller att markerna på många håll är vattenmättade och ej lämpliga att sprida gödsel och köra på. Man konstaterar att ett flertal jordbrukare har varit i kontakt och vädjat om förlängd spridningstid.

I det s.k. nitratbeslutet, Ålands landskapsregerings beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (2016:41), sägs att gödselmedlen ska spridas på ett sådant sätt att det inte sker någon avrinning till vatten och det klargörs att gödsel inte får spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark.

Vidare framgår av beslutet att grundregeln är att spridning av stallgödsel på hösten inte får ske efter 31 oktober. Landskapsregeringen kan dock, på grund av exceptionella väderleksförhållanden, bevilja en förlängning av spridningstiden med maximalt 6 veckor. Huvudsyftet med bestämmelserna om spridningstiden är att minimera avrinningen och läckaget av näringsämnen till vatten.

Landskapsregeringens miljöbyrå har tillsammans med ÅMHM besökt några av de jordbrukare som önskar förlängd spridningstid och konstaterat att markerna på många håll är helt vattenmättade och ställvis så mjuka att de ej är möjliga att bruka. Jordbrukarna har framhållit att de på grund av detta blivit försenade med skördarbetet. De har även framfört att en längre spridningstid skulle öka möjligheten att undvika spridning av gödsel i samband med nederbörd.

Landskapsregeringen konstaterar att nederbörden under de två senaste månaderna varit klart högre än normalt på de områden där man nu önskar förlängd spridningstid. Under de två senaste månaderna har nederbörden på norra Åland varit närmare 250 mm vilket motsvarar nästan hälften av den normala årsnederbörden på Åland. Under september var den uppmätta nederbörden i Jomalby ca. 130 mm jämfört med ca. 60 mm normalt. Frånvaron av klara och blåsiga dagar har bidragit till att markerna inte torkat upp så som de annars skulle ha gjort.

*) Rättelse av skrivfel enligt förvaltningslag för landskapet Åland 8 kap. 46 §

Ändrat från det felaktiga året 2016 till det korrekta 2019.

Landskapsregeringen godkänner en förlängning av spridningstiden till och med den 20 november 2019^{*)}. Landskapsregeringens bedömning är att förlängningen av spridningstiden ökar chanserna till att markerna torkar upp, och att spridningen lättare kan genomföras i samband med torr väderlek. Därigenom minskar risken för läckage av näringsämnen genom ytavrinning i samband med nederbörd.

Landskapsregeringen konstaterar att syftet med nitratbeslutets bestämmelser om spridningstid är att den näring som sprids med gödseln ska omhändertas av växande gröda och att en större del av gödseln därför ska spridas under vår och sommar. Landskapsregeringen betonar återigen vikten av att gödsellagringen ordnas och att gödselspridningen planeras på ett sådant sätt att nitratbeslutets bestämmelser kan genomföras. Rekommendationerna i nitratbeslutet bör så långt som möjligt följas.

Beslutet gäller hela Åland förutom i de primära avrinningsområdena till dricksvattentäkter där det inte är tillåtet att sprida stallgödsel efter den 31 oktober. Med primärt avrinningsområde menas de områden som ligger i direkt anslutning till eller som via diken har avrinning direkt till täkter.

De dricksvattentäkter som berörs av beslutet är de som nämns nedan.

Dricksvattentäkter skyddade av vattenskyddsområden:

- * Dalkarby träsk, Jomala
- * Långsjön, Jomala och Finström
- * Markusbölefjärden, Finström

Övriga dricksvattentäkter på Åland:

- * Borgsjön, Sund
- * Lavsböle träsk, Saltvik
- * Toböle träsk, Saltvik
- * Oppsjön, Kökar

Vid spridning inom Ålands Vattens vattenskyddsområden ska de särskilda regler som gäller där också beaktas.
